



REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 25. septembra 2023. godine
Br. ref.:RK 2266/23

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI171/22

Podnosilac

Maliq Biringjiku

Ocena ustavnosti

presude [Pml. br. 64/2021] Vrhovnog suda od 12. marta 2021. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija
Nexhmi Rexhepi, sudija i
Enver Peci, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Maliq Biringjiku iz sela Čubrelj, opština Srbica (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), koga pred Sudom zastupa Ramadan Biringjiku, iz sela Čubrelj, opština Srbica.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu [Pml. br. 64/2021] Vrhovnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Vrhovni sud) od 12. marta 2021. godine.
3. Podnosilac zahteva je osporenu presudu primio 14. aprila 2021. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude, kojom su podnosiocu zahteva navodno povređena njegova osnovna prava i slobode zagarantovane članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na stavovima 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. (Procesuiranje podnesaka) i 47. (Individualni zahtevi) Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 25. (Podnošenje zahteva i odgovora) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 14. novembra 2022. godine, Ustavni sud Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) primio je zahtev podnosioca zahteva koji je on dostavio putem elektronske pošte.
7. Dana 2. decembra 2022. godine, Sud je obavestio zastupnika podnosioca o registraciji zahteva i tražio od istog da dostavi izričito punomoćje za zastupanje podnosioca zahteva u postupku pred Sudom.
8. Dana 5. decembra 2022. godine, predsednica Suda je odlukom [br. GJR. KI171/22] imenovala sudiju Selvetu Gërxhaliu-Krasniqi za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Gresa Caka-Nimani (predsedavajuća), Bajram Ljatifi i Safet Hoxha (članovi).
9. Dana 16. decembra 2022. godine, sudija Enver Peci je položio zakletvu pred predsednicom Republike Kosovo i tom prilikom je otpočeo njegov mandat u Sudu.
10. Dana 27. januara 2023. godine, zastupnik podnosioca zahteva je dostavio izričito punomoćje za zastupanje podnosioca zahteva u postupku pred Sudom.
11. Dana 9. februara 2023. godine je od Osnovnog suda u Mitrovici traženo da dostavi povratnicu koja pokazuje kada je podnosilac zahteva primio osporenu odluku. Istog dana je i Vrhovnom sudu poslata kopija zahteva.
12. Dana 27. februara 2023. godine, Osnovni sud u Mitrovici je dostavio povratnicu koja pokazuje kada je podnosilac zahteva primio osporenu odluku.
13. Dana 7. jula 2023. godine, Poslovnik o radu Ustavnog suda Republike Kosovo br. 01/2023, objavljen je u Službenom listu Republike Kosovo i stupio je na snagu 15 dana nakon njegovog objavljivanja. Shodno tome, prilikom razmatranja zahteva, Ustavni sud se poziva na odredbe gore navedenog Poslovnika. S tim u vezi, u skladu sa pravilom 78. (Prelazne odredbe) Poslovnika o radu br. 01/2023, izuzetno, pojedine odredbe Poslovnika o radu br. 01/2018, nastaviće da se primenjuju na predmete koji su

registrovani u Sudu pre njegovog stavljanja van snage, samo ukoliko su i u meri u kojoj su povoljnije za stranke

14. Dana 31. avgusta 2023. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

15. Podnosilac zahteva pred Sudom osporava presudu [Pml. br. 64/2021] Vrhovnog suda od 12. marta 2021. godine, navodeći da je ta presuda doneta uz povredu njegovih ustavnih prava i sloboda. Osporena odluka se odnosi na osudu podnosioca zahteva od strane Osnovnog suda u Mitrovici zbog izvršenja krivičnog dela teško ubistvo iz člana 179. stav 1. tačka 1.5 i 1.8 u vezi sa članom 31. KZRK-a. Podnosilac zahteva je takođe osuđen i za krivično delo neovlašćeno vlasništvo, kontrola ili posedovanje oružja iz člana 374. stav 1. KZRK-a. Apelacioni sud je odbio žalbu podnosioca zahteva i potvrdio presudu Osnovnog suda. Vrhovni sud je odbio zahtev za zaštitu zakonitosti koji je podnosilac zahteva podneo protiv odluka Osnovnog i Vrhovnog suda.

Navodi podnosioca zahteva

16. Podnosilac zahteva navodi: (i) da su redovni sudovi morali da ocene dokaze koji su predloženi tokom sudskog procesa koji potvrđuju da podnosilac zahteva nije izvršio krivična dela za koja se tereti; (ii) da se ne može osuditi i oglasiti krivim lice za koje se nije mogla dokazati činjenica da je počinilo krivično delo za koje se tereti, a to je utvrđeno i u članu 7. st. 2, članu 361. st. 1 i 2 KZRK-a; (iii) da redovni sudovi moraju da zasnivaju i donose svoje odluke samo na činjenicama i dokazima koji su razmotreni i provereni u sudskom pretresu, a ne na pretpostavkama i da redovni sudovi, ako postoji samo jedna trunka sumnje u dokaz ili činjenicu, ne mogu zasnovati svoje odluke na tom dokazu; (iv) da konkretan slučaj predstavlja propust u tačnom opisu lica koje je pucalo na vozilo od strane svedoka, propust u dokazivanju da li je kritičnog dana bio ili nije bio prisutan na mestu opisanom kao u optužnici, što sve ove tri odluke sudskih instanci čini nezakonitim i suprotnim Ustavu Republike Kosovo, kao i Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima i slobodama, koji garantuju da svako lice kome se stavlja na teret krivično delo ima pravično i nepristrasno suđenje.
17. Podnosilac zahteva tvrdi da je presuda [Pml. br. 64/2021] Vrhovnog suda od 12. marta 2021. godine, koja se odnosi na gore navedeni krivični proces, doneta uz povredu njegovih ustavnih prava i sloboda, konkretnije člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava. Podnosilac zahteva je kao glavni navod pred Ustavnim sudom pokrenuo pitanje da Vrhovni sud prilikom odlučivanja povodom zahteva za zaštitu zakonitosti nije uzeo za osnovu navode podnosioca zahteva, čime je prekršio garancije iz člana 31. Ustava.

Relevantne odredbe Ustava, Zakona i Poslovnika

Ustav

Član 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane]

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. *Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.*

Zakon

Član 49. (Rokovi)

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. U svim ostalim slučajevima, rok počinje na dan javnog objavljivanja odluke ili akta. Ukoliko se zahtev tiče nekog zakona, onda rok počinje da teče od dana stupanja na snagu istog”.

Poslovník

Pravilo 34. (Kriterijumi prihvatljivosti)

“(1) Sud može smatrati zahtev prihvatljivim:

[...]

c) Ako je zahtev podnet u roku od četiri (4) meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva, i [...].”

Ocena prihvatljivosti zahteva

18. Sud prvo razmatra da li su ispunjeni uslovi prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom i dalje precizirani Zakonom i Poslovníkom. U tom smislu, prema stavu 1. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, Sud odlučuje samo o slučajevima koje su ovlašćene strane podnele Sudu na zakonit način. Takođe, prema stavu 7. istog člana Ustava, pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova individualna prava i slobode koje im garantuje Ustav prekršena od strane javnih organa, ali tek nakon što su iscrpeli sva pravna sredstva propisana zakonom.
19. Sud se dalje poziva i na uslove prihvatljivosti koji su dodatno precizirani u Zakonu. S tim u vezi, prema stavu 1. člana 47. (Individualni zahtevi), svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ. Prema stavu 2. istog člana, osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva.
20. Što se tiče ispunjenja ovih uslova, Sud naglašava da je podnosilac zahteva ovlašćena strana koja osporava akt javnog organa, odnosno presudu [Pml. br. 64/2021] Vrhovnog suda od 12. marta 2021. godine, nakon što je iscrpeo sva pravna sredstva određena zakonom.
21. Međutim, Sud takođe naglašava da se prema članu 49. (Rokovi) Zakona, zahtev mora podneti u roku od četiri (4) meseca. Rok počinje da teče od dana kada je podnosilac zahteva primio sudsku odluku. Ovaj zahtev je utvrđen i tačkom (c) stava (1) pravila 34. (Kriterijumi prihvatljivosti) Poslovníka, kojom je utvrđeno da se zahtev podnosi u roku od četiri (4) meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva.

22. U ovom kontekstu, u okolnostima konkretnog slučaja, Sud podseća da podnosilac zahteva osporava presudu [Pml. br. 64/2021] Vrhovnog suda od 12. marta 2021. godine. Povratnica koju je Osnovni sud dostavio Sudu potvrđuje da je podnosilac zahteva osporeni akt primio 14. aprila 2021. godine. Podnosilac je podneo svoj zahtev Sudu 14. novembra 2022. godine, odnosno posle više od jedne (1) godine i šest (6) meseci od dana prijema osporenog akta. Shodno tome, Sud utvrđuje da je zahtev podnosioca zahteva podnet nakon zakonskog roka od 4 (četiri) meseca koji je određen Zakonom i Poslovníkom, pa je samim tim neprihvatljiv za razmatranje.
23. U slučajevima kada podnosilac zahteva ima pravo da mu primerak pravosnažne odluke domaćih sudskih organa bude dostavljen automatski, svrsi i nameni člana 49. Zakona najbolje će poslužiti ako se rok od četiri meseca računa tako da on teče od dana kada je dostavljen primerak te odluke (vidi, između ostalog, predmet ESLJP-a [Worm protiv Austrije](#), br. 83/1996/702/894, presuda od 29. avgusta 1997. godine, stav 33).
24. Sud podseća da je svrha zakonskog roka od 4 (četiri) meseca, prema članu 49. Zakona i pravilu 34 (1) (c) Poslovníka, ta da promoviše pravnu sigurnost, tako što će osigurati da predmeti koji pokreću ustavna pitanja budu rešeni u razumnom roku i da ranije odluke ne budu kontinuirano predmet osporavanja (vidi, između ostalog, slučajeve Suda [KI48/21](#), podnosilac *Xhavit R. Sadrija*, rešenje o neprihvatljivosti od 30. juna 2021. godine, stav 44; i [KI45/21](#), podnosilac *Samedin Bytyqi*, rešenje o neprihvatljivosti od 20. maja 2021. godine, stav 35; vidi, takođe, između ostalog, predmet ESLJP-a [Mocanu i drugi protiv Rumunije](#), br. 10865/09,45886/07 i 32431/08, presuda od 17. septembra 2014. godine, stav 258).
25. U zaključku, iz napred izloženih razloga, Sud utvrđuje da zahtev nije podnet u zakonskom roku koji je utvrđen članom 49. Zakona i pravilom 34 (1) (c) Poslovníka, i shodno tome, Sud ne može da razmatra meritum slučaja, odnosno da li su osporenim presudom povređena ustavna prava podnosioca zahteva.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članovima 20. i 49. Zakona i u skladu sa pravilom 34 (1) (c) Poslovnika, dana 31. avgusta 2023. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama;
- III. DA OBJAVI ovo rešenje u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ovo rešenje stupa na snagu na dan objavljivanja na Službenom listu Republike Kosovo, shodno stavu 5 člana 20. Zakona.

Sudija izvestilac

Selvete Gërxhaliu-Krasniqi



Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani